בעז"ה

מחשבות

מחשבות און געדאנקען אין עבודת השי"ת

פרשת שלח

גליון קמט שנה ד

בהכוונת

ע"י מכון מחשבת החינוך

המחנך הנפלא

הרב שלמה טייטלבוים שליט"א

וואס איז אזוי די ספעציעלקייט אין דעם?

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לדורותם, ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת והיו לכם לציצית וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה' ועשיתם אותם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם למען תזכרו ועשיתם את כל מצוותי והייתם קדושים לאלוקיכם, אני ה' אלוקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלוקים אני ה' אלוקיכם".

לכאורה איז דאס זייער א פשוט'ע מצוה, אויב דו האסט א קלייד וואס האט אויף זיך פיר כנפות, פיר עקן מוז מען לייגן אויף דעם ציצית, און אויב ס'האט נאר דריי אדער פינעף עקן מוז מען נישט לייגן ציצית, אויב אזוי מוז מען פארשטיין פארוואס דווקא ביי ציצית שטייט "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה'" וואס איז די ספיציעלע חשיבות אין די סגולה וואס מ'טרעפט אין די מצוה פון ציצית, אז דאס דערמאנט אלע מצוות, א סגולה וואס מ'טרעפט נישט ביי אסאך אנדערע און שווערערע מצוות.

נאך מער, די תורה שרייבט אויף די מצוה פון ציצית "והייתם קדושים לאלוקיכם" דורך די מצוה פון ציצית קען מען אנקומען צו מדרגות פון קדושה, ווי אזוי ארבעט עס? וואס איז דא עפעס אין די ציצית וואס מאכט אזוי הייליג דעם מענטש?

נאך מער דארף מען פארשטיין, די תורה האט אונז געגעבן די מצוה פון זכירת יציאת מצרים צו דערמאנען יעדן אינדערפרי און יעדע נאכט די גרויסע נס פון יציאת מצרים, יציאת מצרים ווערט דערמאנט אין די תורה זייער אסאך מאל, איז פארוואס האבן חז"ל אויסגעוועלט דווקא די פרשה פון ציצית צו זיין די פרשה וואס דורך דעם וועט מען דערמאנען יציאת מצרים? וואס האט ציצית צו טוהן מיט יציאת מצרים?

דער פסוק ענדיגט זיך מיט די ווערטער "אני ה' אלוקיכם" זאגט אויף דעם רש"י איך בין דער אייבישטער וואס איך האב באמערקט אין מצרים ווער איז א בכור און ווער נישט, און איך וועל אויך באמערקן ווער ס'מאכט ריכטיגע תכלת אין זיינע ציצית און ווער ס'מאכט פאלשע תכלת, און איך וועל דאס נישט פארשווייגן, דאס איז א סארט אזהרה וואס מיר טרעפן נישט אין קיין איין פלאץ אין די תורה, אז דער אייבישטער גיבט א מצוה און זאגט אונז אן מ'זאל אויף פאסן דאס נישט צו מאכן אויף א פאלשע אויפן, וואס איז דא עפעס אנדערש פון אלע אנדערע מצוות?

*

פאר דעם טיהר פון דער הייליגער רבי יהושע'לה פון בעלזא, זענען געשטאנען אסאך יודען און געווארט אריין צו גיין צום רבי'ן, איינער צו באקומען א דרך אין עבודת השם, איינער פאר א ברכה, דער אנדערער פאר א ישועה, צווישן די עולם איז געשטאנען א יוד וואס האט נישט געקענט אויף הערן צו וויינען, די עולם האט זיך שטארק מרחם געווען אויף אים ווער ווייסט וועלכע צרה איז געקומען אויף אים וואס ער איז וועגן דעם אזוי צובראכן.

"רבי העלף מיר, איך בין אין א גרויסע צרה און איך ווייס נישט וואס צו טוהן" - האט ר' שמעון אויס געפלאצט מיט א געוויין ווען ער איז אריין צום רבי'ן.

א לאנגע צייט האט געדויערט פאר דער רבי אים צו בארוהיגן און צו הערן וואס ס'איז געשעהן.

מיין איינציגער קינד - האט ר' שמעון דערציילט - מיין טייערע יענקעלע האט זיך גע'חבר'ט מיט שלעכטע חברים, ער דרייט זיך שוין א לאנגע צייט פיסט אויף די גאסן מיט אלע שקצים, און לעצטע וואך איז ער אנגעקומען אהיים און מיר געזאגט אז ער גייט חתונה האבן מיט א גוי'שע מיידל, הילד איננו ואני אנא אני בא, איך ווייס נישט וואס צו טוהן מיט מיין לעבן.

ווי וואוינט יעצט דיין קינד? - פרעגט דער רבי.

איך ווייס נישט פונקטליך - ענטפערט ר' שמעון - ער האט געוואוינט ביי מיר אין דערהיים ביז אפאר טעג צוריק, אבער לעצטע וואך האב איך אזוי געשריגן אויף אים אז ער האט גענומען זיינע זאכן און אנטלויפן צו זיינע שקצים.

איך בעהט דיר - האט דער רבי געזאגט -

דבר העורך

די פרשה פון די מרגלים איז זייער א וואונדערליכע מעשה, משה רבינו שיקט צוועלף מרגלים וואס די תורה אליין איז מעיד אויף זיי "כולם אנשים" אז זיי זענען אלע חשוב'ע און הייליגע מענטשן.

ס'איז דא א מדרש וואס זאגט אז די מרגלים זענען געשריבן געווארן לויט זייערע חשיבות און לויט זייערע צדקות, דאס הייסט אז יהושע בן נון איז נאך געווען פון די שוואכערע פון זיי, מ'קען זיך גאר נישט פארשטעלן וועלכע גרויסע מענטשן זיי זענען געווען.

משה רבינו שיקט זיי ארויס, ער זאגט זיי פונקטליך וואס צו טוהן אין ארץ כנען, זיי געזעגענען זיך לחיים ולשלום און זיי גייען ארויס אויף זייער וועג.

"וילכו ויבואו" זאגט רש"י אזוי ווי זיי זענען געקומען מיט א שלעכטע עצה אזוי זענען זיי אויך געגאנגען מיט א שלעכטע עצה, ווען זענען זיי געווארן רשעים? ווען איז געשעהן די טויש אין זייערע מיינונג?

איין מינוט צוריק האבן זיי נאך גערעדט מיט משה רבינו און געווען אין א מדרגה פון כולם אנשים, און א מינוט שפעטער זענען זיי שוין געווען "הליכתן בעצה רעה" זיי זענען געווארן רשעים און געפלאנט ווי אזוי אפ צו רעדן כלל ישראל. ווי אזוי קען דאס זיין?

די תורה זאגט אונז פריהער "שלח לך אנשים" זאגט רש"י אז דער אייבישטער האט געזאגט פאר משה איך הייס דיר נישט שיקן אויב דו ווילסט קענסטו שיקן, אבער איך געב זיי די מעגליכקייט צו האבן א טעות.

די גמרא זאגט: "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום" דער יצר הרע איז זיך מתגבר אויף דעם מענטש יעדן טאג, דער מענטש האט נישט קיין כח פון זיך אליין צו געווינען דער יצר, "אלמלא הקב"ה עוזרו לא היה יכול לו" ווען דער אייבישטער וואלט אים נישט געהאלפן וואלט ער נישט מצליח געווען.

זאגט דער אייבישטער פאר משה, זאלסטו וויסן איך הייס דיר נישט שיקן מרגלים, און נאך מער, זיי פארלאזן זיך נישט אויף מיר און זיי גלייבן מיך נישט און ווילן שיקן מרגלים "חייך שאני נותן להם מקום לטעות" איך וועל געבן די מעגליכקייט א טעות צו האבן, איך נעם אוועק פון זיי די סייעתא דשמיא וואס א מענטש דארף האבן צו געווינען זיין יצר הרע, יעצט לאמיר זעהן מיט זייערע אייגענע כוחות אויב זיי וועלן זיך א עצה געבן.

אין די מינוט וואס די סייעתא דשמיא איז אוועק פון זיי זענען זיי געפאלן אין די הענט פון די יצר הרע, און וועגן דעם "וילכו ויבואו" שוין ביים גיין אין די ערשטע מינוט איז געווען בעצה רעה.

מ'קען זיין דער גרעסטער מענטש אבער אן סייעתא דשמיא קען מען פאלן ביז די נידעריגסטע פלאץ.

"שערי סייעתא דשמיא – שטייט פון בעש"ט הק' – איז די חשוב'סטע שער, ווייל אן דעם האט מען גארנישט.

א גוטן שבת

פראביר אים צו ברענגען צו מיר, איך וויל מיט אים רעדן.

ר' שמעון איז אהיים געפאהרן, און געגאנגען זוכן זיין יענקעלע אויף די גאסן, אזוי ווי ער האט אים געטראפן איז ער צו געגאנגען צו אים מיט א זיסע שמייכל.

יענקעלע מיין טייערער וואס הערט זיך מיט דיר.

זייער פיין טאטע - ענטפערט יענקעלע.

אפשר קומסטו אביסל צוריק אהיים איך האב דיר שוין לאנג נישט געזעהן.

יענקעלע האט זיך געפרייט אהיים צו קומען, צו זיין ווארעמע פיינע שטוב וואס ער האט אפ געלאזט בייזערהייט.

ר' שמעון האט אים גאר נישט געזאגט אויף דעם וואס ער וויל חתונה האבן מיט א שיקצע, אזוי איז ער געזעצן מיט אים אפאר רוהיגע טעג.

איך פאר מארגן קיין בעלזא צום רב, אפשר ווילסטו מיט קומען מיט מיר - פרעגט ר' שמעון איין טאג זיין יענקעלע.

טאטע, ס'וועט דיר גארנישט העלפן - האט יענקעלע אויסגערופן מיט חוצפה - אויך דער רבי וועט מיר נישט קענען איבער רעדן איבער מיין חתונה, איך האב נישט וואס צו קומען מיט דיר.

אבער פאר דיין חתונה ווילסטו נישט אריין גיין צום רבי'ן? - וואונדערט זיך דער טאטע - דו וועסט אזוי גיין צום חופה אן דער רבי'ס ברכות?!

זיכער וויל איך - זאגט יענקעלע - אבער דער רבי וועט מיר זיכער פראבירן איבער צו רעדן, און איך זאג דיר יעצט אז אויב דער רבי וועט מיר אנהייבן צו זאגן עפעס אנטלויף איך פון דארט.

מסכים - זאגט ר' שמעון.

מסכים - זאגט יענקעלע.

און אזוי זענען ביידע ארויף אויפ'ן וואגן, ר' שמעון דער חסיד מיט זיין יענקעלע דער שייגעץ, פארן צום רבי'ן נעמען א ברכה פאר'ן חתונה.

אזוי ווי מ'איז אנגעקומען קיין בעלזא איז מען גלייך אריין צום רב, ר' שמעון גיבט א קוויטל פאר'ן רבי, און דארט האט ער אויך צו געשריבן אז ער האט צו געזאגט פאר זיין זוהן אז דער רבי וועט אים נישט פראבירן איבער צו רעדן.

ר' שמעון איז זייער אנגעצויגן וואס ס'גייט דא געשעהן, און יענקעלע איז אויך אנגעצויגן אויב דער רבי וועט אים אנהייבן צו געבן מוסר.

דער רבי נעמט זיי אויף מיט א שמייכל, און כאפט א שמועס מיט יענקעלע, וואס ער טוהט און ווי אזוי ער פאברענגט אין זיין לעבן.

ווען איז די חתונה? - פרעגט דער רבי.

אין פיר וואכן ארום. - ענטפערט יענקעלע.

נו און מ'האט שוין אלעס צו געגרייט - פרעגט דער רבי.

יענקעלע שאקלט מיט'ן קאפ, שפירט זיך נישט אזוי באקוועם צו דערציילן פאר דער רבי אז מ'דארף גארנישט צו גרייטן.

און דו ר' שמעון - פרעגט דער רבי - האסטו שוין געמאכט הכנות צו די חתונה פון דיין צדיק'ל.

וועלכע הכנות זאל איך מאכן? - פרעגן ר' שמעון מיט טרערן.

וואס הייסט? - זאגט דער רבי - גרייט דיך צו דיינע שיינע שבת'דיגע קליידער צו די נאכט פון די חתונה, דו ביסט דאך דעם חתן'ס טאטע, האסט פארגעסן? און ס'פאסט אויך אז דו זאלסט קויפן אפאר גוטע פעסער בראנפן, פון די טייערע סארטן לכבוד די חתונה, ס'איז דאך א גרויסע שמחה מ'מוז זיך קענען מיט פרייען.

און די יענקעלע - זאגט דער רבי - איך וויל דיר געבן א מתנה פאר דיין חתונה.

די גייסט דאך וואוינען צווישן גויים, און אזוי ווי דו ווייסט אמאל קען זיין שלעכטע גויים וואס ס'איז ממש א סכנה צו זיין לעבן זיי, איך וויל דיר געבן א שמירה דו זאלסט נישט ווערן געשעדיגט פון זיי.

דער רבי גייט צו צום שראנק און נעמט ארויס א טלית קטן, גיבט דאס פאר יענקעלע און זאגט אים:

יענקעלע, דאס איז א שמירה פאר דיר דאס זאלסט זיין געהיטן פון די שלעכטע מענטשן וואס זענען ארום דיר, טוה דאס אן אונטער דיינע קליידער קיינער זאל נישט זעהן, און אזוי וועסטו זיין געהיטן פון אלע שלעכטע זאכן.

יענקעלע - וואס האט פארשטאנען אז דער רבי איז מיט אים, און מיינט נאר זיין טובה - האט גענומען דעם טלית קטן און אנגעטוהן אונטער זיינע קליידער.

דער רבי האט זיי שיין אנגעווינטשן און זיי זענען ארויס פון צימער.

יענקעלע איז געווען זייער צופרידן, דער רבי האט קיין איין שלעכטע ווארט נישט געזאגט אויף זיין חתונה, און ער האט אים אפילו געגעבן א מתנה א שמירה, דער טאטע האט נישט יעצט מער וואס צו האבן טענה'ס - האט ער געטראכט ביי זיך.

אבער ר' שמעון איז געווען זייער צומישט און צובראכן, ווי אזוי לאזט דער רבי צו אזא חתונה? - האט ער נישט געקענט פארשטיין - און דער רבי זאגט אים נאך זיך צו צוגרייטן צו די חתונה בשמחה? היתכן?

אבער אזוי ווי א געטרייער חסיד האט זיך ר' שמעון געשטארקט אין אמונת צדיקים, און אויפ'ן וועג אהיים האט ער איין געקויפט אזוי ווי דער רבי האט געהייסן אפאר טייערע פעסער בראנפען די שטערקסטע און די בעסטע וואס ער האט געטראפן.

הגיע עת דודים - ס'איז געקומען די טאג פון די חתונה, די חתונה איז פארגעקומען אין א קליינע זאל וואס יענקעלע האט צוגעגרייט, אין א קליינע טיש אין ווינקל איז געזעצן ר' שמעון מיט זיינע שבת'דיגע קליידער, און צו געקוקט ווי אזוי יענקעלע מיט זיינע שקצים זיצן און פרעסן נבלות און טרפות.

זיין הארץ האט זיך צוריסן אויף שטיקער פון גרויס צער, ער האט געוואלט אנטלויפן פון דארט, אבער אז דער רבי האט געהייסן גיין צו די חתונה גייט מען.

אינמיטן די סעודה האט ר' שמעון אריין געברענגט צום טיש א פאס מיט בראנפן, און געשטעלן לחיים פאר די עולם.

נו, אזא פיינע בראנפן יעדער האט זיך געשטעלט צום טרינקען און ר' שמעון האט פאר יעדען געגאסן ביד רחבה מיט א ברייטקייט אין גרויסע גלעזער, פארשטייט זיך אז די ערשטע האט ער אנגעגאסן פאר די חתן כלה, וואס האבן זיך אנגעטרינקען אזוי ווי ס'דארף צו זיין.

נאך די ערשטע כוס איז געקומען א צווייטע, און נאך די ערשטע פאס האט זיך געעפנט נאר אפאר גוטע פעסער, די עולם האט זיך גענומען טאנצן און שפרינגען די כוסות האבן זיך זייער שנעל אויסגעליידיגט און גלייך צוריק אנגעפילט.

קיינער האט שוין נישט געציילט די כוסות, די עולם האט געטרינקען אין גרויסען, און געטאנצט עד לב השמים, ס'איז געווארן הייס און די שיכורים האבן אויסגעטוהן זייערע שיינע קליידער ס'זאל נישט זיין אזוי הייס.

אזוי ווי דער חשוב'ער חתן יענקעלע האט זיך אויסגעטוהן זיין שיינע חתן קלייד, האט ער געכאפט אז ער האט אונטער דעם געהאט די טלית קטן וואס ער האט באקומען פון דער רבי, ער האט עס פראבירט אריין צו שטיפן אונטער די קליידער זיינע חברים זאלן דאס נישט באמערקן אבער ס'איז שוין געווען צו שפעט.

המשך בעמוד ד'

שאלות ותשובות

שאלה: די תקופה איז פאר מיר א צומישטע צייט, פון איין זייט איז דאס אזוי ווי אנהייב זמן, אלעס קומט יעצט צוריק מיט א נייע התחלה, אבער פון די אנדערע זייט איז מען שוין כמעט סוף זמן, און ס'שפירט זיך אז ס'איז נאר נאך א קורצע צייט וואס מ'מוז אדורך שטיפן ביז סוף יאהר, ווי אזוי כאפט מען זיך צוריק מיט א פרישקייט?

תשובה:

איינע פון די מתנות וואס דער אייבישטער האט אונז געגעבן אויף די וועלט איז די "התחדשות" - די פרישקייט, ווען א מענטש הייבן אן א נייע זאך מיט א פרישקייט מיט א געשמאק גייט עס אינגאנצן אנדערש, דער מענטש מאכט עס מיט די גאנצע געשמאק און מיט די גאנצע ברען און ס'זעהט טאקע אויס זייער גוט, אינגאנצן אנדערש פון א זאך וואס מ'מאכט נאך אמאל און נאך אמאל נאר ווייל איך האב אזוי אנגעהויבן און ס'שלעפט זיך שוין נאך ווייטער.

די שאלה איז ווי אזוי קען איך טאקע האבן אין מיר א פרישקייט ווען ס'איז נישטא, ווי אזוי קען איך מאכן מיט א התחדשות אויב די זאכן זענען שוין אלט און איך מאך דאס שוין טויזנט מאל?

ס'איז אמאל פאר געקומען זייער א אינטערעסאנטע לאטערי גורל, דער וואס האט פארדינט דעם גורל האט באקומען א קרעדיט קארד פאר א גאנצע יאהר און ער האט געקענט קויפן מיט דעם וואס ער וויל און וויפיל ער וויל ביז פופצען טויזנט דאלער יעדן טאג, אבער א טאג וואס ער האט נישט געקויפט האט ער פארלוירען די קרעדיט פון דעם טאג, ס'ווערט נישט אריבער געפירט קרעדיט פון א טאג צו א טאג, און ס'ווערט גארנישט איינגעזאמלט.

א יוד - לאמיר אים רופן משה - האט פארדינט דעם גורל, און ער איז געגאנגען צו די לאטארי אפיס און באקומען די שיינע גאלדענע קרעדיט קארד, און מ'האט אים קלאר געשטעלט אלע כללים וויפיל געלט ער קען אויסגעבן יעדן טאג, ער איז ארויס פון דארט מיט גרויס שמחה.

פארשטייט זיך אז משה האט אויס געניצט די קארד ווי ס'דארף צו זיין, ער האט איבער געבויעט זיין הויז און איינגעקויפט אסאך שיינע און טייערע מעבעל, און יעדן טאג איז ער געווען באשעפטיגט איינצוקויפן נאך און נאך סחורה און זאכן, וואס וועט אים ארויס העלפן צום לעבן אויך ווען די קארד וועט שוין נישט זיין ביי אים.

ס'איז אריבער אפאר טעג און זיין חבר טרעפט משה זיצט און ליינט א צייטונג.

משה וואס טוהסטו? - פרעגט אים דער חבר - האסט שוין אויס גענוצט דיין היינטיגע קרעדיט וואס דו זיצט אזוי רוהיג מיט דיין צייטונג.

ניין - זאגט משה - היינט בין איך אויף געשטאנען שפעט איך האב נישט כח, איך בין אביסל אויס געמיטשעט, מארגן וועל איך אויף שטיין ווי א מענטש און דעמאלס וועל איך שוין זעהן וואס איך קען טוהן.

אבער איז עס נישט אשאד אויף די געלט פון היינט? - פרעגט דער חבר.

מארגן איז אויך א טאג - ענטפערט משה.

ווער פון די צוויי חברים זענען גערעכט? פארשטייט זיך אז משה איז נישט גערעכט ווייל יעדן טאג איז דא נייע געלט און אויב ער נוצט דאס נישט אויס פארלירט ער דאס.

איז ווי ליגט דער טעות פון משה? ווי אזוי איז ער אנגעקומען צו מאכן אזא שאדן פאר זיך אליין?

משה'ס טעות איז פון די מחשבה אז היינט איז אזוי ווי נעכטן און מארגן, ער האט זיך אזוי צו געוואוינט אז ער האט פארגעסן, אז יעדן טאג איז א חשבון פאר זיך, און ער קוקט אן די טעג אלץ איין לאנגע צייט, איז אויב נישט היינט וועט זיין מארגן.

למעשה איז דאס דער מצב וואס יעדער מענטש געפינט זיך, יעדן טאג באקומען אונז א מתנה פון פיר אין צוואנציג שעה, וואס מיר קענען קונה זיין אין דעם זכותים און מיר קענען באלייכטן אונזערע נשמה אויף דעם טאג, די מארגענדיגע טאג איז א אינגאנצן א אנדערע חשבון וואס האט גאר נישט מיט די פריהערדיגע טאג.

מיר זאגן יעדן טאג ביים דאווענען "אלוקי, נשמה שנתת בי טהורה היא" - די נשמה וואס דו האסט אונז געגעבן איז טהור, לכאורה ווי אזוי קענען מען זאגן אויף די נשמה אז זי איז טהור אויב איך בין נעכטן אדער אייער נעכטן נישט געווען ווי ס'דארף צו זיין?

נאר דער אור החיים הקדוש אין פרשת ויחי זאגט: "כפי מספר הניצוצות של הצלם כך מספר ימי חייו והימים שעושה בהם המצות נתקן ניצוץ אחד של הצלם ההוא כנגד היום ההוא והיום שאין עושה בו מצוה נשאר פגום ניצוץ ההוא של הצלם ההוא כנגד היום ההוא וכן על זה הדרך" - יעדער מענטש באקומט יעדן טאג א ניצוץ פון זיין נשמה וואס געהערט נאר צו דעם טאג, און ער האט נאר דעם טאג צו פארעכטן דעם חלק הנשמה, יעדן טאג קומט א אנדערע ניצוץ נשמה אראפ צום מענטש.

דאס הייסט אז יעדן טאג באקומט מען א נייע ריינע נשמה וואס אויף דעם זאגן מיר "נשמה שנתת בי טהורה היא", יעדן טאג איז א חשבון פאר זיך, און יעדן טאג האט מען א חלק וואס מ'קען נאר מאכן אין דעם טאג און דאס האט גארנישט צו טוהן מיט די טעג וואס זענען געווען פריהער אדער שפעטער.

פאר קבלת התורה שטייט אין פסוק "ביום הזה באו מדבר סיני" ברענגט רש"י אויף דעם דער מדרש אז דאס קומט צו לערנען אז "בכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים", די תורה געבט אונז דא א עצה, אז אויב מיר ווילן מצליח זיין און שטייגן אין תורה

דארפן מיר דאס אנעמען אז יעדער טאג אז א נייע זאך און יעדע טאג איז א חשבון פאר זיך און צו קוקן וואס ס'איז געווען און וואס ס'וועט זיין, דאס איז דער וועג וואס מ'קען שפירן התחדשות מיט יעדע נייע טאג וואס מ'שטייט אויף און פירן א חשבון נאר מיט די היינטיגע טאג.

ווען א מענטש באטראכט דאס יעדן אינדערפרי, הייבט ער אן דעם טאג מיט א פרישקייט, ס'איז נישט קיין חילוק אויב ס'איז מוצאי קאראנע און נישט אויב ס'איז ערב סוף זמן, ס'איז א טאג פאר זיך וואס האט גארנישט צו טוהן מיט ארום און ארום, און איך דארף זעהן ארויס צו נעמען פון דעם טאג די מערסטע וואס איך קען צו באלייכטן מיין ניצוץ נשמה וואס געהערט צו היינט, אן קיין חשבון וואס ס'איז געווען נעכטן און וואס ס'וועט זיין מארגן.

און אזוי שרייבט דער הייליגער דגל מחנה אפרים אין פרשת עקב: "... אם הוא מאמין באמונה שלמה שהקב"ה מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית הוא בכל יום בריה חדשה וכל העולמות הם ברואים חדשים... ואם אינו מאמין באמונה שלמה שהקב"ה מחדש בכל יום מעשה בראשית, התפלה והמצוות נעשים אצלו כדבר ישן ורגיל ונמאס אצלו..."

מסקנת הדברים: ווען איינער נעמט דעם טאג אזוי ווי ס'איז א חלק פון א לאנגע זמן און ס'איז געבינדן מיט נעכטן און מיט מארגן ווערט ער אויסגעמוטשעט און "ואתה עייף ויגע ולא ירא אלוקים" ס'ברענגט א מידעגקייט אין עבודת השם. אבער ווען א מענטש נעמט אן יעדן טאג אזוי ווי א בן יחיד א איינציגע טאג וואס ער באקומט עס נאר היינט, און יעדע טאג איז א חשבון פאר זיך דעמאלס באקומט ער א התחדשות און א פרישקייט יעדן טאג פון ניי.

הצלחה רבה!

המשך מעמוד ב'

קוקט'ס וואס ער האט אויף זיך - האבן די שיכורים געשריגן.

א יידישע קלייד! יענקעלע איז א יוד!

וואס?! דו ביסט א יוד? האסט אונז אפ גענארט אז דו ביסט א גוי אזוי ווי אונז.

די חברה האבן אים אנגעהויבן צו קלאפן, מ'האט אים אריין געשלעפט אינמיטן און יעדער איינער האט מכבד געווען יענקעלע דעם יוד מיט געזונטע קלעפ, די שיכורים האבן זיך נישט געקענט בארוהיגן ביז מ'האט נישט געזעהן יענקעלע צובלוטיקט אינגאנצן.

יענקעלע איז קוים ארויס געלאפן פון דארט, אינדרויסן האט אים אפ געווארט זיין טאטע און אים געהאלפן אהיים צו קומען.

פארשטייט זיך אז נאך אזא פיינע שיעור וואס ער האט באקומען האט יענקעלע נישט פראבירט צוריק צו גיין צו זיינע גוטע "חברים" וואס האבן אים אזוי "ליב געהאט" און אים אזוי שטארק געשטיפט אפ צו לאזן די יידישע וועג, און געווארן א בעל תשובה.

*

די גמרא אין מנחות דף מ"ג זאגט:

"אמר רבי מאיר גדול עונשו של לבן יותר מעונשו של תכלת" - דער וואס מאכט נישט קיין ווייסע ציצית איז זיין שטראף גרעסער פון דער וואס טוהט אן ציצית אן תכלת, "משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שאמר לשני עבדיו" א משל צו א קעניג וואס האט געהאט צוויי קנעכט און ער האט זיי באפוילן, "לאחד אמר הבא לי חותם של טיט" - פאר איינער האט ער געזאגט גרייט מיר צו א סטעמפל פון בלאטע, "ולאחד אמר הבא לי חותם של זהב" - און פאר דער אנדערער האט ער געזאגט גרייט מיר צו א סטעמפל פון גאלד, "ופשעו שניהם ולא הביאו" - ביידע האבן נישט געמאכט די באפעל, "איזה מהם עונשו מרובה הוי אומר זה שאמר לו הבא לי חותם של טיט ולא הביא" - ווער האט מער געזינדיגט? דער וואס האט געדארפט צו גרייטן פון בלאטע, ווייל דאס איז גרינגער צו טרעפן.

תוספות איז מסביר: פארוואס ברענגט רבי מאיר דווקא דעם משל מסביר צו זיין די ענין פון ציצית? זאגט תוספות אז די ציצית איז אזוי ווי א "חותם" א צייכן וואס מ'פלעגט מאכן פאר א קנעכט צו וויסן אז ער איז א קנעכט, אזוי אויך איז די ציצית א חותם א צייכן אז מיר זענען די קנעכט פון דער אייבישטער.

וועגן דעם - זאגט דער אור החיים הקדוש - זענען די ציצית אויף אלע פיר כנפות און דווקא נאר אויף פיר עקן, צו ווייזן אז מיר זענען אונטער געטעניגט צום אייבישטער וואס וועלטיגט אויף אלע פיר עקן פון די וועלט, און אויב ס'האט נאר דריי עקן איז די גאנצע זאך גארנישט ווערט, ווייל צו זאגן אז דער אייבישטער וועלטיגט אויף דריי זייטן פון די וועלט איז נישט א מודה במקצת נאר ס'איז איין שטיק כפירה.

דער מדרש שרייבט א משל צו א מענטש וואס איז אראפ געפאלען פון א שיף אריין אין וואסער, דער שיף קאפיטן האט אים אויסגעשטרעקט א שטריק און געזאגט כאפ שטארק אן דעם שטריק כל זמן די וועסט אן האלטן דעם שטריק וועסטו בלייבן לעבן, אזוי אויך זאגט דער אייבישטער פאר כלל ישראל האלט דיך שטארק אין די מצוה פון ציצית, ווייל כל זמן די ביסט צו געבינדן מיט די ציצית ביסטו צו געבינדן צו מיר, איז אפילו ווען די ביסט אין די שרעקליכע וואסער און אין א גרויסע סכנה, וועסטו ווערן געראטעוועט.

ווייל די ציצית איז די סטעמפל פון דער אייבישטער, און דער שטריק טוהט צו בינדן דעם יוד צו דער אייבישטער, און אויב מ'איז צו געבינדן, און אויב מ'האט אויף זיך די סטעמפל איז מען נאך א חלק פון דעם כלל ישראל איז "ואתם הדבקים בה' אלוקיכם חיים כולכם היום", און טאקע וועגן דעם שטייט א ספיציעלע אזהרה מ'זאל נישט מאכן פאלשע תכלת, ווייל טאקע ביי א חתימה, ביי א סטעמפל איז זייער וויכטיג נישט צו מאכן פאלש ווייל דעמאלס איז די גאנצע געשעפט פאלש.

ווען זענען מיר געווארן עבדי השם? ביי יציאת מצרים, "כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים", דאס איז דאך געווען די עיקר מטרה פון יציאת מצרים צו באקומען די תורה און ווערן עבדי השם, און דא ביי די מצוה פון ציצית האבן מיר באקומען דעם חותם של עבדות, די צייכן אז מיר זענען עבדי השם. וועגן דעם דערמאנט מען דווקא ביי די פרשה פון ציצית די ענין פון יציאת מצרים.

לויט דעם קען מען אויך פארשטיין דעם ענין פון להתעטף בציצית, ביי א טלית גדול נעמט מען זיך ארום אינגאנצען מיט דעם טלית, דער גאנצער קאפ איז צו געדעקט, צו ווייזן אז מיר געבן זיך איבער אינגאנצן צום אייבישטער די גאנצע רמ"ח, אינגאנצען איבער געגעבן מיט אלע אונזערע חלקים און די גאנצע צייט שרייען מיר אויס אז מיר זענען עבדי ה'.

הגליון יוצא לאור ע"י
מכון מחשבת החינוך
הדרכה • יעוץ • הכוונה
לונדון יצ"ו

07341.479.294
khachinuch@gmail.com
36 Castewood RD. N16 6DW